

شماره:	۹۹/۳۳۰۲۲۰
تاریخ:	۱۳۹۹/۹/۲۹
بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در قراردادهای ریالی و بخش ریالی قراردادهای ارزی فاقد تعدیل (به جز ماده ۵ و ۷) و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ماده ۷) که از محل وجوه عمومی (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین اعتبار می‌شود و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده و قرارداد براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند. ماده ۱- در این دستورالعمل منظور از پیمانکار عبارتست از پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تأمین‌کنندگان مصالح و تجهیزات پروژه‌های در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور می‌باشد. ماده ۲- قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح که برای اجرای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل می‌شود. ماده ۳- مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روش‌های "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی (استفاده توأمان از روش "الف" و "ب") محاسبه و اعمال می‌شود. در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱ تا ۰/۸ باشد، در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است. به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت توأمان از روش "الف" و "ب" استفاده شود. ماده ۴- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد. ماده ۵- در پیمان‌های ریالی مشمول تعدیل که بخش‌های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می‌باشد). ماده ۶- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ به بعد تعیین و ابلاغ شده‌اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند. ماده ۷- در صورت پیش‌بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوت در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار، تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود. در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و یا مابه‌التفاوت در پیمان سرجمع موضوع بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴، نباید	

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه‌های مذکور شود. در استفاده از ماده ۷ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار مازاد بر یک ضریب t (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک سوم مقادیر جدول شماره ۳ و ۴ کاهش یابد.

ماده ۸- در مورد قراردادهای سرمایه‌گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تأمین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه‌گذار از ۹۱/۰۵/۰۱ تا ۹۷/۰۱/۰۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است. برای جبران این اثرات می‌توان از تطویل مدت بهره‌برداری تجاری، تطویل مدت استهلاك پیش خریدهای پرداختی احتمالی، پیش‌خرید مجدد در طول دوره ساخت یا بهره‌برداری تجاری، ایجاد تنفس در استهلاك پیش‌خریدها، تعویق بخشی از سرمایه‌گذاری غیر اولویت‌دار با توافق سرمایه‌پذیر، تغییر فهرست اولیه پیشنهادی کالاها به کالاهای داخلی با توجه به عدم امکان تدارک برخی از کالاهای خارجی، انتقال بازپرداخت تسهیلات اخذ شده توسط سرمایه‌گذار از سیستم بانکی به سرمایه‌پذیر در صورت امکان، انتقال تمام یا بخشی از پروژه به سرمایه‌پذیر و یا تغییر قیمت تمام یا بخشی از محصول یا تغییر قیمت فروش محصول (برای پروژه‌های خودگردان) استفاده نمود به نحوی که انتظارات اولیه سرمایه‌گذار بر اساس مدل مالی منضم به پیمان تأمین گردد.

تعیین مدل مالی جبرانی، صرفاً با تأیید وزیر و یا بالاترین مقام سازمان سرمایه‌پذیر (در مورد سازمان‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۹- در صورت عدم قصور پیمانکار در انجام تعهدات پیمان (به تشخیص کارفرما)، تأخیرات از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود.

ماده ۱۰- در پیمان‌های مشمول تعدیل که از شاخص‌های رشته‌ای جهت پرداخت تعدیل استفاده می‌شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می‌توان از شاخص‌های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص‌های رشته‌ای استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد.

ماده ۱۱- برای پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و پیمان فاقد تعدیل (بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵) می‌باشد، در صورتی که شروع یا ادامه کار با نرخ پیمان میسر نباشد، با درخواست پیمانکار، کارفرما باید به یکی از دو روش زیر عمل نماید:

۱- خاتمه پیمان با درخواست پیمانکار.

۲- درخواست تجدید نظر در نرخ پیمان طبق ضوابط بخشنامه ۱۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ (بدون لحاظ بند ۲-۱، جزء خ بند ۲-۲، ۳-۲ بخشنامه مذکور و فارغ از محل تأمین اعتبار پروژه) و همچنین ماده ۱۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پروژه‌های معاملات متوسط

تبصره ۱: در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل

شماره: ۹۹۷۳۳۰۲۲۰ تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و حداقل ۳۰ درصد از مبلغ اولیه پیمان فاقد هرگونه تعدیل و یا مابه‌التفاوت باشد نیز مشمول این ماده می‌شود.	
تبصره ۲: مفاد این ماده برای پیمان‌هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه مبادله گردیده است نیز قابل تسری است.	
ماده ۱۲- در مواردی که به استناد مجوز شماره ۳۸۰۸/ش ف مورخ ۱۳۸۳/۰۳/۱۷ پیمان جدید برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و مبانی پیمان اولیه منعقد شده باشد، در صورتی که پیمان اولیه مشمول دستورالعمل حاضر باشد، پیمان جدید نیز مشمول این دستورالعمل خواهد بود.	
ماده ۱۳- تا اعلام شاخص‌های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص‌های ابلغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود. با اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می‌گردد.	
ماده ۱۴- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.	
ماده ۱۵- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط بر عهده دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه می‌باشد.	
ماده ۱۶- این دستورالعمل در پیمان‌هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد تسویه حساب انجام نشده است، جایگزین دستورالعمل‌های شماره ۹۷/۷۰۱۰۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ و شماره ۹۸/۱۳۵۵۸۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۲۰ می‌شود، لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق افزایش یابد، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا پایان سال ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. لیکن در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق کاهش یابد، در صورت عدم ارایه صورتحساب اصلاحی توسط پیمانکار، کارفرما راساً نسبت به اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.	
ماده ۱۷- با توجه به اعلام فهرست دریافت‌کنندگان ارز با نرخ ترجیحی (معادل نرخ دلار در حدود ۴۲۰۰۰ ریال) توسط بانک مرکزی، پرداخت مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل منوط به اثبات عدم همپوشانی مبالغ مذکور، با مقادیر ارز دریافتی از سوی پیمانکاران می‌باشد. در این خصوص کارفرمایان موظف به کنترل انطباق ارز دریافتی با پروژه مربوطه (بر اساس مدارک ارایه شده توسط پیمانکاران) بوده و در صورت احراز همپوشانی مذکور و عدم پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز مرتبط با بند ۱ مصوبه شماره ۷۰۲۲۰/ت ۵۵۵۶۳۳-هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۲۹ هیات محترم وزیران توسط پیمانکار، در روش "الف"، میزان ارز دریافتی مربوطه، مشمول ضوابط پرداخت مبالغ جبرانی این دستورالعمل نخواهد گردید. همچنین در روش "ب" و در مواردی که در روش "الف"، P به صورت ریالی محاسبه می‌گردد، تفاضل ریالی نرخ فروش حواله در سامانه سنا (www.sanarate.ir) با نرخ ارز ترجیحی (در تاریخ انجام کار در روش	

شماره:	۹۹/۳۳۰۲۲,
تاریخ:	۱۳۹۹/۹/۲۵

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

"ب" و تاریخ تعیین C_i در روش "الف"، به میزان ارز دریافتی، از مبلغ جبرانی موضوع این دستورالعمل کسر می‌گردد.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

الف-۱- این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل و هرگونه مابه‌التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزبری مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تأیید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

الف-۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = F \left[\frac{C_i}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M : مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C_0 : قیمت ارز، بر اساس تاریخ آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار طبق جدول شماره ۱ (قیمت‌ها بر مبنای نرخ یورو می‌باشد و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی به صورت میانگین در ماه مورد نظر تبدیل می‌شوند).

تبصره ۱- چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C_0 می‌شود.

C_i : قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) که برای بازه زمانی ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بر اساس جدول ۱ و برای موارد پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱، بر اساس نرخ بازار ثانویه اعلامی توسط بانک مرکزی و یا نرخ فروش حواله ارز منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) تعیین می‌شود. در صورت عدم امکان استخراج نرخ از مراجع مذکور در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور، از جدول ۲ استفاده می‌گردد.

جدول شماره ۱: نرخ C_0 و C_i

قبل از مهر ۹۶	مهر ۹۶	آبان ۹۶	آذر ۹۶	دی ۹۶	بهمن ۹۶	اسفند ۹۶
ریال ۴۶،۳۳۰	ریال ۴۶،۵۶۵	ریال ۴۷،۲۱۵	ریال ۴۹،۴۶۸	ریال ۵۱،۶۲۳	ریال ۵۷،۷۶۴	ریال ۵۷،۷۶۴
(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)

شماره: ۹۹۲۳۳۰۲۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	

جدول شماره ۲: نرخ C_i

۱۳۹۷/۰۳/۱۱	۱۳۹۷/۰۳/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۱	۱۳۹۷/۰۱/۰۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۳/۲۰	۱۳۹۷/۰۳/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۰
ریال ۶۶,۳۲۰	ریال ۶۴,۶۳۰	ریال ۶۵,۹۳۰	ریال ۶۴,۹۴۰	ریال ۶۲,۲۵۰	ریال ۵۹,۱۵۰	ریال ۵۷,۷۶۰
(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)
	۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۱	۱۳۹۷/۰۴/۱۱	۱۳۹۷/۰۴/۰۱	۱۳۹۷/۰۳/۲۱
	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
	۱۳۹۷/۰۵/۱۵	۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۴/۳۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۰	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	۱۳۹۷/۰۳/۳۱
	ریال ۹۰,۸۲۶	ریال ۹۱,۴۷۰	ریال ۷۶,۵۹۰	ریال ۷۴,۶۵۰	ریال ۷۵,۵۳۰	ریال ۶۸,۴۹۰
	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)

تبصره ۲- در صورتی که پیمانکار از ارز با نرخ ترجیحی و ثبت سفارش جهت خرید خارجی استفاده نماید، از نرخ مربوطه در تعیین C_i استفاده می‌شود. در مورد خریدهای ثبت سفارش شده، در صورتی که در هریک از مراحل ترخیص کالا از گمرک، پیمانکار موظف به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز سیستم ثبت سفارش با نرخ مورد نظر گمرک شود، پس از ارایه مستندات مربوطه و تأیید کارفرما، مابه‌التفاوت مربوط نیز در تعیین C_i حاظ می‌گردد.

I : در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از شهریور ۱۳۹۶ تا تاریخ تعیین C_i (مثال: در صورتی که انتقال ارز در اسفند ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه: $I=6$) در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C_i (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آبان ۱۳۹۶ باشد و انتقال ارز در بهمن ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه $I=3$)

تبصره ۳- مقدار I در مدت اولیه پیمان و در زمان تأخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای موارد انتقال ارز به فروشنده خارجی (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) در دوره تأخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

F : ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و همچنین قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N : درصد قابل پیش‌بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۳ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۳

۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱	سال مربوط به آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار
۱ درصد	۱/۲ درصد	۱/۴ درصد	۲/۵ درصد	۵/۵ درصد	۱/۴ درصد	ضریب N

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

P: به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد. (در صورتی که P بر اساس میزان ارز واریزی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، از نرخ مندرج در جدول ۱ استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K: درصد ارزیابی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد، باتوجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار، پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، بر اساس نرخ مندرج در جدول ۱، به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد، لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد).
 P_0 : مبلغ قرارداد (ریال):

منظور همان مبلغ اولیه قرارداد است که تغییرات ناشی از تغییر مقادیر کارها و قیمت کارهای جدید در آن اعمال شده است.

الف ۱-۲- مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل، طبق روال تعیین‌شده برای پرداخت‌ها در پیمان، پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما به حساب بستانکاری پیمانکار منظور می‌شود.

الف ۲-۲- در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می‌شود.

الف ۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، یا زمان تسویه با بانک عامل یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تأیید کتبی کارفرما و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان اقدام مذکور هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر، ناشی از قصور پیمانکار نباشد، تاریخ واقعی تسویه یا انتقال ارز، ملاک تعیین قیمت ثانویه ارز (C_i) خواهد بود.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

ب ۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت‌وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد و پیمان‌های سرجمع منعقد بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش‌بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده که مشمول این دستورالعمل می‌باشد، همراه با تهیه صورت‌وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورتحساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است

شماره: ۹۹/۳۳۵۲۲۵ تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران																																																						
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل																																																							
تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورتحساب از رابطه زیر تعیین می‌شود: $\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - t$ α_i: ضریب جبرانی t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۴ تعیین می‌شود. S_0: شاخص دوره پایه تبصره ۱: دوره پایه در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ باشد، شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه‌ای است که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد. S_i: شاخص دوره انجام کار جدول شماره ۴ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td>سه ماهه انجام کار</td> <td>سوم ۱۳۹۶ و قبل از آن</td> <td>چهارم ۱۳۹۶</td> <td>اول ۱۳۹۷</td> <td>تیر ۱۳۹۷</td> <td>مرداد ۱۳۹۷</td> <td>شهریور ۱۳۹۷</td> <td>سوم ۱۳۹۷</td> <td>چهارم ۱۳۹۷</td> </tr> <tr> <td>ضریب t</td> <td>۱</td> <td>۱/۰۳</td> <td>۱/۰۷</td> <td>۱/۰۹</td> <td>۱/۱۰</td> <td>۱/۱۱</td> <td>۱/۱۴</td> <td>۱/۱۷</td> </tr> <tr> <td>سه ماهه انجام کار</td> <td>اول ۱۳۹۸</td> <td>دوم ۱۳۹۸</td> <td>سوم ۱۳۹۸</td> <td>چهارم ۱۳۹۸</td> <td>اول ۱۳۹۹</td> <td>دوم ۱۳۹۹</td> <td>سوم ۱۳۹۹</td> <td>چهارم ۱۳۹۹</td> </tr> <tr> <td>ضریب t</td> <td>۱/۲۱</td> <td>۱/۲۵</td> <td>۱/۲۹</td> <td>۱/۳۳</td> <td>۱/۳۸</td> <td>۱/۴۲</td> <td>۱/۴۸</td> <td>۱/۵۳</td> </tr> <tr> <td>سه ماهه انجام کار</td> <td>اول ۱۴۰۰</td> <td>دوم ۱۴۰۰</td> <td>سوم ۱۴۰۰</td> <td>چهارم ۱۴۰۰</td> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td>ضریب t</td> <td>۱/۵۷</td> <td>۱/۶۳</td> <td>۱/۶۸</td> <td>۱/۷۴</td> <td colspan="4"></td> </tr> </table> ب-۱-۱- برای تعیین S_0 و S_i در پیمان‌هایی که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد، از شاخص فصلی (گروهی) استفاده می‌شود و در پیمان‌های سرجمع از شاخص رشته‌ای استفاده می‌شود. ب-۱-۲- به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش‌های خرید پیمان‌های مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تأمین مصالح به کل بهای فصل (q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص‌های مربوطه جهت استفاده در رابطه مندرج در بند ب-۱ محاسبه گردد. به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های		سه ماهه انجام کار	سوم ۱۳۹۶ و قبل از آن	چهارم ۱۳۹۶	اول ۱۳۹۷	تیر ۱۳۹۷	مرداد ۱۳۹۷	شهریور ۱۳۹۷	سوم ۱۳۹۷	چهارم ۱۳۹۷	ضریب t	۱	۱/۰۳	۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۱۰	۱/۱۱	۱/۱۴	۱/۱۷	سه ماهه انجام کار	اول ۱۳۹۸	دوم ۱۳۹۸	سوم ۱۳۹۸	چهارم ۱۳۹۸	اول ۱۳۹۹	دوم ۱۳۹۹	سوم ۱۳۹۹	چهارم ۱۳۹۹	ضریب t	۱/۲۱	۱/۲۵	۱/۲۹	۱/۳۳	۱/۳۸	۱/۴۲	۱/۴۸	۱/۵۳	سه ماهه انجام کار	اول ۱۴۰۰	دوم ۱۴۰۰	سوم ۱۴۰۰	چهارم ۱۴۰۰					ضریب t	۱/۵۷	۱/۶۳	۱/۶۸	۱/۷۴				
سه ماهه انجام کار	سوم ۱۳۹۶ و قبل از آن	چهارم ۱۳۹۶	اول ۱۳۹۷	تیر ۱۳۹۷	مرداد ۱۳۹۷	شهریور ۱۳۹۷	سوم ۱۳۹۷	چهارم ۱۳۹۷																																															
ضریب t	۱	۱/۰۳	۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۱۰	۱/۱۱	۱/۱۴	۱/۱۷																																															
سه ماهه انجام کار	اول ۱۳۹۸	دوم ۱۳۹۸	سوم ۱۳۹۸	چهارم ۱۳۹۸	اول ۱۳۹۹	دوم ۱۳۹۹	سوم ۱۳۹۹	چهارم ۱۳۹۹																																															
ضریب t	۱/۲۱	۱/۲۵	۱/۲۹	۱/۳۳	۱/۳۸	۱/۴۲	۱/۴۸	۱/۵۳																																															
سه ماهه انجام کار	اول ۱۴۰۰	دوم ۱۴۰۰	سوم ۱۴۰۰	چهارم ۱۴۰۰																																																			
ضریب t	۱/۵۷	۱/۶۳	۱/۶۸	۱/۷۴																																																			

شماره: ۹۹۳۳۰۲۲۰ تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
فولادی، اگر از شاخص‌های فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تأسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل را تعیین نماید ($q \leq 1$) و سپس طبق رابطه زیر، شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود. شاخص خرید لوله در دوره مورد نظر $= \left(\frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره مورد نظر} - (1 - q) \frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}}}{q} \right)$ شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه × ب-۱-۳- در پیمان‌های سرجمع می‌توان از ماده ۷ این بخشنامه استفاده نمود، در غیر اینصورت در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، مصالحی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) لحاظ نمی‌شوند. ب-۱-۴- در پیمان‌های سرجمع در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز (صرفاً در محاسبات این بخشنامه) است. ب-۲- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل (از جمله پیمان‌های EPC) که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابه با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان (بجز بخش E) با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ب-۱، برای پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از افزایش نرخ ارز استفاده می‌شود. ب-۳- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، مقدار t در مدت اولیه پیمان و تأخیرات غیرمجاز افزایش می‌یابد و در مدت تأخیرات مجاز افزایش نخواهد یافت. همچنین در مدت تأخیرات غیرمجاز، مشابه ضوابط بند ۲-۴ بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوط، محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند. (در این حالت، برای محاسبه مقدار ضریب t به هیچ وجه از میانگین‌گیری ضرایب t در دوره‌های متناظر استفاده نمی‌شود). ب-۴- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.	

شماره:	۹۹/۳۳۵۲۲۰
تاریخ:	۱۳۹۹/۶/۲۹

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

ب-۵- امکان استفاده از روش ترکیبی (تبصره ذیل ماده ۳ این بخشنامه) برای یک تجهیز یا کالا وجود ندارد و استثنائاً در مورد تجهیزات و کالاهای تخصصی که در داخل کشور تولید شده، ولیکن قطعات اصلی و مواد اولیه آنها از خارج کشور تأمین می‌شود و امکان انطباق صحیح آنها با رشته و فصول تعدیل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور وجود ندارد؛ لازم است به تشخیص وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند)، درصد ارزبری تجهیزات کالاهای مذکور تعیین و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردد، تا پس از تأیید این سازمان، توسط وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) ابلاغ گردد. به این ترتیب برای بخش ارزبر تجهیزات فوق از روش "الف" و برای مازاد بر آن از روش "ب" (پس از انجام مشابهن سازی) استفاده شود. در این حالت C_i (بر مبنای نرخ یورو) و I طبق ماده الف-۲ برای تاریخ ورود تجهیزات به کارگاه و یا تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمان‌بندی مصوب، هرکدام که نرخ ارز کمتر باشد خواهد بود.

محمد باقر نوبخت

